

ANVISNINGAR OCH SKRIVMALL

2021-10-28 Ärendenr: NV-07506-21

Årlig uppföljning av nationella miljökvalitetsmål, generationsmålet och etappmålen 2022

Viktigt

- Fokus på resultatredovisning: åtgärder med statliga medel och deras (förväntade) effekter.
- Miljötillstånd presenteras endast i den mån det är viktigt för förståelsen.
- Omfattningen på texterna ska vara mindre än 20 sidor för respektive miljökvalitetsmål
- Indikatorer som visas på sverigesmiljomal.se ska användas. Har en indikator inte uppdaterats ska detta framgå och en hänvisning görs istället till senaste ÅU där den redovisades. Utöver miljömålsindikatorerna kan man vid behov ta upp även ett fåtal (1-4 st) ytterligare indikatorer.
- Målbedömningen för andra mål än etappmålen redovisas inte utan det kommer för dessa mål istället göras en central hänvisning till målbedömningarna som gjordes i den fördjupade utvärderingen av miljömålen från 2019 (FU19).
- Endast etappmål med målar 2021 eller senare följs upp (oavsett om tidigare mål är uppnådda).
- Målansvariga myndigheter ansvarar själv för korrekturläsning av sina texter. Naturvårdsverket anlitar redaktör för rapporten.

INNEHÅLL:

Generella utgångspunkter	2
Anvisningar för miljökvalitetsmålen	3
Anvisningar för generationsmålet	5
Anvisningar för etappmålen	6
Figurunderlag	7
Skrivmall för miljökvalitetsmålen	8
Skrivmall för generationsmålet	10
Skrivmall för etappmålen	11
Tidplan	12

GENERELLA UTGÅNGSPUNKTER

Syfte och målgrupp

Årlig uppföljning (ÅU) är Miljödepartementets viktigaste underlag för framtagandet av resultattexterna i budgetpropositionen (BP).

Resultatredovisningen ska innehålla

- resultat (fokus på effekter) i förhållande till av riksdagen beslutade mål,
- centrala åtgärder som regeringen vidtagit sedan förra BP för att uppnå målet,
- resultat i förhållande till utgifter på området (t.ex. anslagsutvecklingen)
- analys och slutsatser

Underlaget som tas fram i den årliga uppföljningen används även för att kommunicera miljömålssystemet och utvecklingen för miljömålen till en bredare målgrupp. Detta sker i huvudsak via andra kanaler än ÅU-rapporten.

Samråd

Målsansvarig myndighet ansvarar självständigt för de samråd som behövs för årlig uppföljning för respektive miljömål. Målsansvarig myndighet ansvarar för beställningar av underlag från andra myndigheter som ansvarar för vissa aspekter av det aktuella målet. Målsansvarig och ämnes-/delansvarig myndighet bör stämma av om beslut om och redovisning av slutlig text ska ske mer formellt i samråd mellan myndigheterna eller på annat sätt. Möjlighet att ge synpunkter på varandras texter kommer att finnas 11-25 februari.

Regionala underlag

Länsstyrelserna och Skogsstyrelsen redovisar regionala årliga uppföljningar 30/11. De finns snart därefter tillgängliga via Sharepoint och förväntas användas som underlag i den nationella uppföljningen. För att underlätta användningen tar RUS fram följande baserat på den regionala miljömålsuppföljningen:

- Dels målvisa ihopklipp av länens uppföljningstexter (ca 40-70 sidor per mål), dessa tillgängliggörs via Sharepoint-ytan i mitten av december,
- Dels målvisa sammanställningar (ca 1-3 sidor per mål), dessa skickas direkt från RUS till berörd målkoordinatör under januari.

Utöver dessa underlag till nationellt målsansvariga tar RUS även fram en kortare egen text (kapitlet Samlad regional bedömning) till ÅU-rapporten.

Naturvårdsverkets samordning

Naturvårdsverket ansvarar för gemensam information, anvisningar, redaktörskap och tidsplaner för den årliga uppföljningen. Naturvårdsverket skriver en kort sammanfattning och tar fram en layoutad version av rapporten.

Tidplan samt beslut och redovisning

-Ett utkast till årlig uppföljning ska skickas in senast den 10 februari 2022.

-Målsansvarig myndighet beslutar om årlig uppföljning för respektive miljökvalitetsmål och etappmål och redovisar den färdiga rapporten till Naturvårdsverkets samordningsfunktion senast den 11 mars 2022.

-Naturvårdsverket sammanställer de målvisa rapporterna och redovisar helheten till regeringen samt publicerar på sverigesmiljomal.se senast den 31 mars 2022.

OBS! Anvisningar om uppdatering av indikatorer kommer separat.

ANVISNINGAR FÖR MILJÖKVALITETSMÅLEN

- Ta strukturen i Årlig Uppföljning 2021 (Naturvårdsverket rapport 6968) som utgångspunkt
- Lyft fram det viktigaste
- Skriv kortfattat. Omfattningen på texterna ska vara mindre än 20 sidor för respektive miljökvalitetsmål
- Texten ska ha en neutral ton och inte vara värderande
- Ange referenser som fotnot
- Använd indikatorerna för att visa den långsiktiga utvecklingen. Har en indikator inte uppdaterats ska detta framgå och en hänvisning görs istället till senaste ÅU där den redovisades. Utöver miljömålsindikatorerna kan man vid behov ta upp även ett fåtal (1–4 st) ytterligare indikatorer.
- Använd samtliga preciseringar som egna rubriker
- Redovisa könsuppdelad statistik där det går och är relevant
- För samtliga figurer som redovisas i rapporten måste dataunderlag redovisas

Översikt av preciseringar m.m./Miljökvalitetsmål

Använd de preciseringar regeringen fastställt.

Ange bedömningen av utvecklingen i miljön:
Positiv, Neutral, Negativ eller Oklar.

Sammanfattning/Miljökvalitetsmål

Skriv en sammanfattning för miljökvalitetsmålet.
Lyft fram de viktigaste insatserna under senaste året och hur de kan få betydelse för utvecklingen. Max 1500 tecken.

Resultat/Miljökvalitetsmål

Redovisa det senaste årets information om insatser för att nå miljökvalitetsmålet för varje precisering. Fokusera på insatser från staten eller insatser som är en följd av statliga styrmedel/åtgärder, inklusive resultat i EU-arbetet och internationellt förhandlingsarbete. Komplettera den egna informationen med underlag från andra berörda nationella myndigheter och med information från den regionala uppföljningen. Synkronisera så långt det går informationen med det som tas upp i årsredovisningarna, eller med redovisningarna enligt miljöledning i staten. Ny information om miljötilståndet kan redovisas om det belyser en händelseutveckling som påverkar bedömningen av utvecklingen i miljön.

Fokus bör läggas på att beskriva insatser som antingen initierats eller avslutats under året med tydlig åtskillnad dem emellan. Beskrivning av pågående arbete därutöver kan kortas ned.

Preciseringarna anges som underrubriker. Alla preciseringar ska ha en rubrik. Ambitionen bör vara att under varje precisering ta med något/några exempel på positiv / negativ utveckling. Om inget nytt finns att förmedla så ska det framgå.

Indikatorer som visas på sverigesmiljomål.se ska användas. Har en indikator inte uppdaterats ska detta framgå och en hänvisning görs istället till senaste ÅU där den redovisades. Utöver miljömålsindikatorerna kan man vid behov ta upp även ett fåtal (1–4 st) ytterligare indikatorer. Diagram eller figurer ska redovisas enligt avsnittet Figurunderlag nedan. Längd: Innehållet bör styra textlängden men försök hålla texten mer kortfattad än tidigare år.

Analys/Miljökvalitetsmål

Gör en bedömning av vilka effekter insatta åtgärder och styrmedel har gett eller förväntas ge. Kommer insatserna att bidra väsentligt till en bättre måluppfyllelse? Vid bedömningen hänvisa gärna till senast genomförda eller pågående styrmedelsutvärderingar. Ange om det finns ett aktuellt behov av utvärdering av ett visst styrmedel.

Preciseringarna anges som underrubriker. Alla preciseringar ska ha en rubrik.

Beskriv vilka delmål i Agenda 2030 som åtgärderna bidragit till. Gör en tabell, i enlighet med Årlig uppföljning 2021, som ger exempel på åtgärder som bidrar till uppfyllelse av delmål i Agenda 2030.

Längd: Innehållet bör styra textlängden men försök hålla texten mer kortfattad än tidigare år.

Bedömning av miljökvalitetsmålet

Målbedömningen redovisas inte i år utan det kommer göras en central hänvisning till målbedömningarna som gjordes i FU19. Enbart om så stora saker skett att målbedömningen kan förväntas ändras ska en ny bedömning tas fram och då i enlighet med den metodik och redovisning som användes i FU19.

Bedömning av utvecklingen i miljön

Varje år görs en bedömning av utvecklingen i miljön för miljökvalitetsmålet. Bedömningen ska väga samman olika data som rör miljötilståndet och/eller uppskattade effekter av genomförda åtgärder det senaste året. Utvecklingen kan vara positiv trots att målet inte bedöms kunna nås inom tidsramen, eller omvänt. I analysavsnittet ska de viktigaste grunderna för bedömningen framgå. Välj utvecklingsriktning:

- **POSITIV.** Utvecklingen i miljön är positiv. Under de senaste åren har betydelsefulla insatser i samhället skett som bedöms gynna miljötilståndet och/eller det går att se en positiv utveckling i miljötilståndet nu och framåt de närmaste åren.
- **NEUTRAL.** Det går inte att se en tydlig riktning för utvecklingen i miljön. Under de senaste åren har inget av betydelse skett och/eller det går inte att se

någon tydlig utveckling för miljötillståndet nu eller framåt de närmaste åren; alternativt positiva och negativa utvecklingsriktningar inom målet tar ut varandra.

- **NEGATIV.** Utvecklingen i miljön är negativ. Under de senaste åren har insatser i samhället skett som motverkar miljö kvalitetsmålet och/eller det går att se en negativ utveckling i miljötillståndet nu och framåt de närmaste åren.
- **OKLAR.** Tillräckliga underlag för utvecklingen i miljön saknas, det är inte möjligt att ange utvecklingsriktning.

Motivering till eventuellt ändrad trendpil ska framgå.

ANVISNINGAR FÖR GENERATIONSMÅLET

- Ta strukturen i Årlig Uppföljning 2021 (Naturvårdsverket rapport 6968 som utgångspunkt.
- Lyft fram det viktigaste
- Skriv kortfattat
- Texten ska ha en neutral ton och inte vara värderande
- Ange referenser som fotnot
- Använd indikatorerna som visas på www.sverigesmiljomal.se. Har en indikator inte uppdaterats ska detta framgå och en hänvisning görs istället till senaste ÅU där den redovisades. Utöver miljömålsindikatorerna kan man vid behov ta upp även ett fåtal ytterligare indikatorer.
- Redovisa könsuppdelad statistik där det går och är relevant
- För samtliga indikatorer gäller att underlag ska skickas in separat i enlighet med specifikationerna i dessa anvisningar.

Översikt av strecksatser m.m./Generationsmålet

Ange de strecksatser regeringen fastställt.

Sammanfattning/Generationsmålet

Skriv en sammanfattning för generationsmålet. Lyft fram de viktigaste insatserna under senaste året och hur de kan få betydelse för utvecklingen. Hänvisa till olika miljö kvalitetsmål och andra dokument för mer information som är relevant för de olika strecksatserna. Längd max 1500 tecken.

Resultat/Generationsmålet

Redovisa det senaste årets information om insatser för att nå generationsmålet, för varje strecksats. Fokusera på målövergripande insatser från staten eller insatser som är en följd av statliga styrmedel/åtgärder, som inte redovisas i andra delar av rapporten. Komplettera informationen med underlag från andra berörda nationella myndigheter och med informationen från den regionala uppföljningen.

Indikatorer som visas på sverigesmiljomal.se ska användas. Har de inte uppdaterats kan hänvisning istället göras till senaste ÅU där den redovisades. Utöver miljömålsindikatorerna kan man vid behov ta upp även ett fåtal ytterligare indikatorer. Diagram eller figurer ska redovisas enligt avsnittet Figurunderlag nedan.

Beskriv vilka delmål i Agenda 2030 som åtgärderna bidragit till. Gör en tabell, i enlighet med Årlig uppföljning 2021, som ger exempel på åtgärder som bidrar till uppfyllelse av delmål i Agenda 2030.

Längd: Innehållet bör styra textlängden men försök hålla texten rimligt kortfattad.

Analys/Generationsmålet

Gör en kortfattad och övergripande analys av utvecklingstrenden för generationsmålet som helhet.

ANVISNINGAR FÖR ETAPPMÅLEN

Ta strukturen i Årlig Uppföljning 2021 (Naturvårdsverket rapport 6968) som utgångspunkt

Lyft fram det viktigaste

Skriv kortfattat

Texten ska ha en neutral ton och inte vara värderande

Ange referenser som fotnot

Redovisa könsuppdelad statistik där det går och är relevant,

För eventuella figurer måste samtliga dataunderlag redovisas.

Sammanfattning/Etappmål

Skriv en kort sammanfattning där du lyfter fram det viktigaste som hänt under senaste året och hur det kan få betydelse för möjligheten att nå etappmålet.

Lägg in bedömningen av målet enligt alternativen:

-Målet är redan uppnått,

-Målet är inte uppnått än men bedöms kunna uppnås till måläret,

-Målet är inte uppnått än - osäker bedömning om målet kan nås till måläret,

-Målet är inte uppnått än och bedöms inte heller kunna nås till måläret.

Max 750 tecken inkl. blanksteg.

Resultat/Etappmål

Redovisa det senaste årets information om insatser för att nå etappmålet.

Fokusera på insatser från staten eller insatser som är en följd av statliga styrmedel/åtgärder. Inkludera där så bedöms relevant med information från den regionala uppföljningen samt från andra berörda nationella myndigheter.

Diagram eller figurer ska redovisas enligt avsnittet Figurunderlag nedan.

Längd: Innehållet bör styra textlängden men försök hålla texten rimligt kortfattad.

Analys/Etappmål

Bedöm förutsättningarna för att nå etappmålet och (förväntade) effekter av genomförda åtgärder. Bedöm om målet kan nås genom att använda ett av följande alternativ:

- Målet är redan uppnått,
  - Målet är inte uppnått än men bedöms kunna uppnås till målåret,
  - Målet är inte uppnått än - osäker bedömning om målet kan nås till målåret,
  - Målet är inte uppnått än och bedöms inte heller kunna nås till målåret.
- Ange också om åtgärderna för etappmålet bidrar till delmål i Agenda 2030.

Omfattning: Innehållet bör styra textlängden men försök hålla texten rimligt kortfattad.

FIGURUNDERLAG

Dataunderlag som uppfyller kraven nedan ska skickas in för samtliga figurer.

Figurer och figurtexter ska ses i ett sammanhang tillsammans med texterna. De får inte uppfattas ge motsägande budskap. Kontrollera figurerna noga och förankra dem innan de skickas till arliguppfoljning@naturvardsverket.se. Figurunderlag ska lämnas tillsammans med texten senast **den 11 februari**. Om det finns särskilda skäl att lämna in figurunderlag senare, meddela arliguppfoljning@naturvardsverket.se i god tid.

Kvalitetskrav för figurunderlaget

Ett komplett figurunderlag ska i samtliga fall bestå av:

- figur (diagram/karta)
  - dataunderlag för figuren
  - figurrubrik
  - figurtext
  - källa
-
- Diagram och diagramunderlag ska redovisas i separata filer: underlag till diagram ska vara i Excel-format. De ska inte ligga inbäddade i textredovisningen.
  - Viktigt att indikatorerna utformas identiskt med hur de i förekommande fall presenteras på sverigesmiljomal.se
  - Diagram ska vara genererade i figurunderlaget så att det framgår vilka data som ligger till grund för figuren och hur diagrammet ska utformas.
  - Figurunderlaget ska vara rensat från ovidkommande data och information. Enbart de data som ligger till grund för figuren ska finnas i underlaget. Likaså ska enbart de figurer som ska med i redovisningen finnas i underlaget.
  - Om flera flikar används i en Excel-fil, namnge flikarna efter respektive figurnummer. Ta bort tomma flikar.

- All text i tabeller och figurer ska vara på svenska.
- Om flera figurer ska jämföras, använd samma skala.
- Ta hänsyn till partiell färgblindhet (röd/grön), vedertagna färger t.ex. pH-färger, logiska färger t.ex. rött och svart för negativt och grönt för positivt, färger som ger rätt association t.ex. blått för vatten.
- Figurrubrik och figurtext ska finnas med i underlaget.
- Källa till data ska anges. Observera att ”Svensk miljöövervakning” ska anges som källa i de fall det är det (skriv alltså inte bara t.ex. ”SLU”, ”IVL” eller ”Naturvårdsverket” i de fall data har tagits fram genom miljöövervakningen).

SKRIVMALL, MILJÖKVALITETSMÅL

Miljö kvalitetsmål:
Datum:
Status (utkast eller slutlig):

Ansvarig myndighet:
Kontaktperson:
E-postadress & Telefon:

Redovisningen är beslutad av:
Referens (diarienummer e. dyl.):
I samråd med (i förekommande fall):
Efter samråd med:

Ersätt TEXT I VERSALER och ”Underrubriker” i skrivmallen med egen text och rubriker. Namnge dokumentet så att miljö kvalitetsmål och aktuellt datum framgår, t ex: målets kortnamn_ÅU_ÅÅMMDD.

Redovisningen skickas **senast den 11 mars (utkast senast den 10 februari)** till: arliguppfoljning@naturvardsverket.se.

Miljö kvalitetsmålets namn

MILJÖKVALITETSMÅLETS OCH PRECISERINGARNAS LYDELSE

OBS Bedömningsmening enligt nedan anges endast om bedömningen ändrats sedan FU19

JA → Miljökvalitetsmålet är uppnått eller kommer kunna nås

NÄRA → Miljökvalitetsmålet är delvis uppnått eller kommer delvis att kunna nås

NEJ → Miljökvalitetsmålet är inte uppnått och kommer inte kunna nås med befintliga och beslutade styrmedel och åtgärder

VÄLJ UTVECKLINGSRIKTNING

- Utvecklingen i miljön är positiv.
- Det går inte att se en tydlig riktning för utvecklingen i miljön.
- Utvecklingen i miljön är negativ.
- Tillräckliga kunskaps- och/eller dataunderlag för utvecklingen i miljön saknas, det är inte möjligt att ange utvecklingsriktning.

Sammanfattning

SAMMANFATTNING

MAX 1500 TECKEN INKL. BLANKSTEG

Resultat

Underrubrik X – Precisering 1

TEXT

Underrubrik Y – Precisering 2

TEXT

Och så vidare

Analys

Underrubrik Z – precisering1

TEXT

Underrubrik XY –precisering2

TEXT

Bedömning av utvecklingen i miljön

TEXT

Lägg in utvecklingsriktning

SKRIVMALL, GENERATIONSMÅLET

Generationsmålet:
Datum:
Status (utkast eller slutlig):

Ansvarig myndighet:
Kontaktperson:
E-postadress & Telefon:

Redovisningen är beslutad av:
Referens (diarienummer e. dyl.):
I samråd med (i förekommande fall):
Efter samråd med:

Ersätt texterna ”Underrubriker” och ”TEXT” i skrivmallen med egen text och rubriker. Namnge dokumentet så att miljö kvalitetsmål och aktuellt datum framgår, t ex: målets kortnamn_ÅU_ÅÅMMDD.

Redovisningen skickas **senast den 11 mars (utkast senast den 10 februari)** till arliguppfoljning@naturvardsverket.se.

Generationsmålet

Generationsmålets lydelse

Sammanfattning

MAX. 750 TECKEN INKL. BLANKSTEG

Resultat

Underrubrik X
TEXT

Underrubrik Y
TEXT

SKRIVMALL, ETAPPMÅL

Etappmål:
Datum:
Status (utkast eller slutlig):

Ansvarig myndighet:
Kontaktperson:
E-postadress & Telefon:

Redovisningen är beslutad av:
Referens (diarienummer e. dyl.):
I samråd med (i förekommande fall):
Efter samråd med:

Ersätt texterna ”Underrubriker” och ”TEXT” i skrivmallen med egen text och rubriker. Namnge dokumentet så att etappmål och aktuellt datum framgår, t ex: målets kortnamn_ÅU_ÅÅMMDD.

Redovisningen skickas **senast den 11 mars (utkast senast den 10 februari)** till arliguppfoljning@naturvardsverket.se.

Etappmålets namn

ETAPPMÅLETS LYDELSE

Sammanfattning

MAX. 750 TECKEN INKL. BLANKSTEG

Resultat

Underrubrik X

TEXT

Underrubrik Y

TEXT

Analys

Underrubrik Z

TEXT

Underrubrik XY

TEXT

TIDPLAN

2021	
Senast sista okt	Naturvårdsverket fastställer och skickar ut anvisningar för årlig uppföljning på nationell nivå.
30/11	Länsstyrelserna och Skogsstyrelsens regionala organisation redovisar regional uppföljning av miljömålen.
Senast 15/12	Målvisa sammanställningar görs av de regionala redovisningarna genom RUS och läggs på Sharepoint.
15/12 – ca 20/1	RUS lämnar regionala redovisningar till nationellt ansvariga myndigheter.
2022	
Januari	Intern förankring av målmyndigheters texter. Förankring mellan mål- och ämnesansvariga myndigheter.
10/2	Utkast till årlig uppföljning av miljö kvalitetsmålen, generationsmålet och etappmålen skickas till arliguppfoljning@naturvardsverket.se .
11/2	Start granskningsperiod. Målvisa utkasten är tillgängliga för granskning för på sharepoint-ytan (länk kommer).
Prel. mitten av februari	Möte i Samverkansgruppen för avstämning av utkast till redovisningar.
18/2	RUS tar fram avsnittet Samlad regional bedömning, en översikt på ca 5 sidor inkl tablån med regionala trendpilar (ej målbedömningar)
25/2	Slut granskningsperiod. Sista dag för synpunkter på utkast till respektive skribent.
Slutet av februari	Naturvårdsverket tar fram kort sammanfattning. Det stäms av med strategiska miljömålsgruppen via mejl.
Prel mån 28 feb	Möte i Målarbetsgruppen för avstämning av utkast till redovisningar.
Första veckan i mars	Avstämning i strategiska miljömålsgruppen för frågor som inte kunnat lösas inom målarbetsgruppen
Senast 11/3	Målansvarig myndighet beslutar om sin redovisning.
Senast 11/3	Färdiga och beslutade målvisa årliga uppföljningar skickas till arliguppfoljning@naturvardsverket.se .
Senast 14/3	Naturvårdsverkets börjar sammanställa materialet till en rapport.
Prel. 18/3	Naturvårdsverket beslutar om Årlig uppföljning 2022.
	Under denna tidsperiod finns möjlighet för granskning av färdig layoutad rapport.
31/3	Naturvårdsverket redovisar Årlig uppföljning 2022 till regeringen. Rapporten och uppdaterade indikatorer publiceras på www.sverigesmiljomal.se